

“La música política és percebuda com un gueto”

Què pot sorgir de la fusió de l'electrònica catalana més avançada amb la cançó xilena més renovadora? La resposta és el projecte eXile, capitanejat pel barceloní Pau Guillamino (Guillamino) i el cantautor i rocker de la ciutat andina d'Arica Manuel García.

El resultat és un espectacle que va inaugurar el darrer Mercat de la Música Viva de Vic i que ara ja té la plasmació en el fet que Guillamino i García musiquen versos de Pere Quart i Pablo Neruda sobre l'enyor i l'exili, doten de noves textures i sonoritats l'obra de Lluís Llach, Víctor Jara i Silvio Rodríguez i reivindiquen la memòria històrica i la vigència de la cançó.

—Quina és la gènesi del projecte eXile?

GUILLAMINO: Va ser un encàrrec del Mercat de Música Viva de Vic de 2007. Seguint la línia del projecte Immigrations, que va unir el català Raül Fernández (Refree) i l'argentí Ernesto Snajer, el Mercat ens va posar en contacte amb una única premissa: treballar a partir del concepte dels exilis català i xilè. De seguida vam pensar a musicar poetes d'aquí i d'allà i vam buscar les figures clau.

MANUEL GARCÍA: En el cas de Pablo Neruda, es tracta d'un poeta que ha estat recitat i cantat moltes vegades i per això em feia respecte. Hi ha altres poetes xilens que han tractat el tema de l'exili d'una altra manera, però la connexió més forta amb la península Ibèrica és la de Neruda, ja que en les seves imatges quedaven retratades moltes de les seves experiències amb Franco. Així, hem musicat “Delia”, “Exilio” i “Madrid 1937”.

—Pere Quart també ha estat un poeta molt musicat...

G.: El vaig triar pel contingut i la for-

ça dels seus missatges. Tampoc hi ha gaires poetes catalans que hagin estat a Xile exiliats. També se'ns va plantejar la figura de Xavier Benguerel, però no

Hip-hop català + rock xilè

Guillamino i Manuel García tenen trajectòries musicals molt diferents. El primer és un músic versat en un terreny limítrof entre l'electrònica, el soul i el hip-hop. Ha sonat a la BBC de mà de John Peel, ha editat la seva música al Japó i s'ha embarcat en aventures sorprenents com el projecte Música de ball, en el qual fusiona la sardana amb l'electrònica, o Endoll, on la poesia i la rapsòdia de Josep Pedrals es donen la mà amb el seu beat hip-hoper. El proper estiu publica el seu tercer disc en solitari, *Les minves de gener*, de la mà de la discogràfica independent BankRobber. Manuel García és una veu reconeguda de l'escena musical xilena a partir del seu treball amb la banda de rock Mecànica Popular, amb la qual ha editat tres discos que li han valgut el reconeixement en l'escena del rock independent andí. En solitari ha editat *Pánico* (Alerce, 2007) i el proper mes de juny publicarà el seu segon disc.

em va interessar tant perquè el veia més tou: un tipus acabat que tenia una empresa farmacèutica a Santiago de Xile. Destil·lava Rolls Royce. Pere Quart em va semblar molt més poderós.

—Tot i això, no musiqueu “Corrandes d'exili”.

G.: “Corrandes d'exili” és un text llarg i per la meua manera de treballar amb la música, que és bastant minimalista a l'hora de buscar elements que vesteixin la cançó, necessitava textos més curts. Potser s'hauria acabat convertint en un rap... Fem peces com “Cançó explícita”, “Alçaré el crit” o “Romanç miserable”.

—I la tria de les versions?

G.: “País petit” és una cançó que jo ja havia adaptat. Els qui em segueixen saben que no sóc un gran seguidor de la cançó ni estic vinculat amb aquesta escena, però la cançó de Llach la tenia interioritzada des de petit.

M. G.: Hem triat peces que ja eren presents en els repertoris d'ambdós. En el meu cas, amb el meu grup, Mecànica Popular, ja havíem muntat una versió d'“El arado” de Víctor Jara, amb motiu d'una col·laboració amb Inti Illimani i Quilapayun. Ara en Pau en canta un fragment en català, la qual cosa a Xile és molt important, perquè el català és una llengua que s'associa amb la resistència contra el feixisme. En el cas de “Santiago de Chile”, de Silvio Rodríguez, era inevitable perquè és una cançó que retrata el cop d'estat de Pinochet el 1973. Silvio era a Xile quan esclatà el cop i la cançó la va escriure a l'avió de tornada a Cuba.

—Guillamino és un músic que ve de l'electrònica i Manuel García té una banda de rock. Com heu confluït en la cançó?

M. G.: Hem partit de la guitarra com a centre comú, que és un instrument d'extracció popular tant a Catalunya com a l'Amèrica Llatina. Ha estat el tronc comú que ha unit el projecte.

G.: Jo abans havia tocat en grups de hardcore i el meu sistema per compondre cançons parteix de la guitarra, tot i que després els doni forma electrònica. En aquest sentit, el treball d'eXile ha estat un puzzle construït a mitges entre Barcelona i Santiago, hem anat bastint les cançons de mica en mica. En Manuel m'enviava esbossos de guitarra per internet i jo anava treballant. Posteriorment ho vam posar en comú, primer

a Santiago i després aquí.

—El llegat ideològic de cantautors com Victor Jara, Silvio Rodríguez o el mateix Llach és vigent en un context polític com l'actual?

G.: Ni en Manuel ni jo som uns abanderats de la cançó de protesta. En canvi, cadascú, des de la pròpia posició, intenta dotar d'un llenguatge nou una sèrie de temes que, sobretot en el meu cas, potser sorprendran, però que em serveixen per obrir-me.

M. G.: El primer deure de l'artista és amb l'art. Polititzar la cançó no té gaire sentit si es fa de manera forçada. Si algú a partir de l'art es troba amb la necessitat d'expressar problemàtiques socials, això està bé, però cal renovar el discurs. Això és el que intentem: reivindicar la vigència de la cançó catalana i xilena, però dotar-la d'una mirada actual. En aparença, els temes que toquem poden no ser tan vigents, o potser sí: això és una cosa que només la decideix el temps i el públic.

—Què heu descobert l'un de la realitat social i cultural del país de l'altre?

M. G.: Jo tenia una noció d'Europa basada en la lectura, i tenia la necessitat vital de tocar amb les meves mans les construccions romàniques sobre les quals havia llegit de nen. He tingut la sort de conèixer Catalunya de la mà d'en Pau, i m'he sorprès perquè el poble català és una societat que veig en moviment; una societat que, per la seva trajectòria política, econòmica i social, s'assimila a una societat europea que ha aconseguit una certa comoditat i un cert conformisme. Però al mateix temps hi ha alguna cosa de fons que ho remou tot, inquietuds i autocrítica. La percebo com una societat dialèctica, que té coses a aportar al món.

G.: A Xile m'he adonat que la gent percep en la música i en la paraula una força i un poder que aquí s'ha perdut. Certament, a Xile existeix el reaggeton i la MTV, però s'omplen estadis amb tirbutos a Victor Jara. Això aquí no passa. És com si hi hagués hagut un trencament, com si la cançó hagués quedat limitada a la generació dels nostres pares. En l'actualitat, la música més política és percebuda per un determinat públic com un gueto i, per tant, ja no interessa. Crec que hi ha molts prejudicis, i les coses són molt més fàcils. En aquest sentit,

"Hem partit de la guitarra com a centre comú, que és un instrument d'extracció popular tant a Catalunya com a l'Amèrica Llatina."

per a mi ha estat un descobriment el fet de veure'm cantant temes com aquests com no havia fet mai, però que em sento propis.

M. G.: I evidentment, hi ha el tema de la llengua. És fonamental, cada poble té la seva pròpia forma de dir les coses

i això és un gran valor. Ha estat molt bell traduir un tema meu com "El viejo comunista", amb l'ajuda d'en Pau i de Rosa Díaz, i que ara faig en català en alguns directes.

Roger Palà